

ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องสุภาษิตไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

The Effectiveness of Learning Management on Thai Proverbs to Develop Analytical Thinking Skills

ฐิติรดา เปรมปรี¹, ธัญธร หิงสันเทียะ², ปนิดา สิทธิสาร³ และ อุมภาพร ขอบใจ⁴

Thitirada Prempre¹, Thanyathorn Hingsantia², Panida Sittthisan³, and Umaporn Chobjai⁴

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

²⁻⁴นักศึกษา วิชาเอกภาษาไทย คณะครุศาสตร์และการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

Corresponding Author: boomzaa56872@gmail.com

Received: September 24, 2025. Revised: November 10, 2025. Accepted: November 23, 2025.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องสุภาษิตไทยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเจาะจงเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทย 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทย พบว่าผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากแบบฝึกทักษะ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพคือ 75.70/79.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 และ 2) ด้านผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องสุภาษิตไทย จากการทดสอบ t-test (Dependent) ก่อนเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 46.47 และหลังเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 77.94 แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ, สุภาษิตไทย, คิดวิเคราะห์

Abstract

The objectives of this study were to 1) develop Thai proverb skill exercises for Grade 6 students, and 2) compare students' analytical thinking ability regarding Thai proverbs before and after learning through the skill exercises. The sample group was purposively selected, consisting of 17 Grade 6 students from Nongnasangwittaya School. The research instruments included 1) Thai proverb skill exercises, and 2) pre-test and post-test achievement assessments. Data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and dependent t-tests.

The results of the study revealed that: 1) regarding the development of Thai proverb skill exercises for Grade 6 students, the efficiency analysis showed that students' analytical thinking skills and learning achievement improved, with an efficiency score of 75.70/79.90, which exceeded the criterion of 70/70; and 2) regarding the comparison of analytical thinking ability in Thai proverbs, the dependent t-test results showed that the pre-test passing rate was 46.47%, while the post-test passing rate was 77.94%, indicating that students' learning achievement after instruction was significantly higher than before instruction at the .05 significance level.

Keywords: Skill exercises, Thai proverbs, Analytical thinking

บทนำ

ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์เป็นเกณฑ์หนึ่งในการตัดสินเลื่อนชั้นและจบการศึกษาแต่ละระดับการศึกษา ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการอ่านจากหนังสือ ตำราเรียน เอกสาร และหรือสื่อต่าง ๆ แล้วนำเนื้อหาสาระที่อ่านมาคิด วิเคราะห์นำไปสู่การแสดงความคิดเห็น การสังเคราะห์ สร้างสรรค์ การแก้ปัญหา แล้วถ่ายทอดความคิดนั้น ด้วยการเขียนที่มีสำนวนภาษาถูกต้อง มีเหตุผลและมีการนำเสนอที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน สามารถสร้างความเข้าใจแก่ผู้อ่านได้อย่างชัดเจนตามขอบเขตและตัวชี้วัดที่กำหนดในแต่ละระดับชั้น ดังนั้น การอ่านคิด วิเคราะห์ และเขียน จึงจำเป็นต้องปลูกฝังและพัฒนาให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยบูรณาการไปพร้อม ๆ กับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละรายวิชา

การอ่านคิดวิเคราะห์สามารถช่วยส่งเสริมพัฒนาทักษะการอ่านให้นักเรียน เนื่องจากเป็นกระบวนการอ่านที่มุ่งเน้นการใช้ความคิดเชิงเหตุผลอย่างลึกซึ้ง โดยผู้อ่านต้องสามารถแยกแยะเนื้อหาสำคัญจากรายละเอียด เพื่อนำมาคิดวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูลสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล เชื่อมโยงเนื้อหากับความรู้เดิมและประเมินความหมายหรือเจตนาของผู้เขียน สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการตัดสินใจการแก้ปัญหาหรือประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ มีการพิจารณาแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเรื่องราวหรือเนื้อเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานความรู้เดิมและพิจารณาได้ว่าส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์ได้มีความเกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง อะไรที่เป็นสาเหตุ อะไรที่เป็นผล และเกี่ยวพันโดยอาศัยหลักการใด ซึ่งจะทำให้เราได้ข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจแก้ปัญหา ประเมิน และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (ปริตววรรณ อ่อนนางโย, 2555, หน้า 4)

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา จำนวน 17 คน ยังมีปัญหาเรื่องความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ เช่น ไม่เข้าใจความหมาย ของข้อความที่อ่าน มีคลังศัพท์น้อย ขาดการตั้งคำถาม ไม่สามารถระบุสาเหตุและผลกระทบจากเรื่องที่อ่านได้ ขาดการวิเคราะห์ เปรียบเทียบข้อมูล ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้จากประสบการณ์เดิมสู่ประสบการณ์ใหม่ได้ทำให้ส่งผลกระทบ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย โดยในปี 2567 นักเรียนระดับชั้นปีที่ 6 มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 46.47 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาของผู้เรียนคือ 1) นักเรียนขาด แรงจูงใจในการอ่าน หนังสือ 2) วิธีการสอนที่เน้นการอ่านท่องจำมากกว่าสอนให้คิดวิเคราะห์ 3) สื่อการสอน ทักษะการอ่านไม่ดึงดูดใจผู้เรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

จากการศึกษาทฤษฎีของมาร์ซาโน (Marzano, 2001, p. 38-45, 58) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ซับซ้อนมากกว่าความเข้าใจ เพราะเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เหตุผลคิดอย่างลึกซึ้งและหลากหลาย การคิด วิเคราะห์จะประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การจัดจำแนกเปรียบเทียบ (matching) คือ ความสามารถในการสังเกตและจำแนกแยกแยะรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกเป็นส่วน ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์และเข้าใจง่าย ด้านที่ 2 การจัดกลุ่ม (classification) คือ ความสามารถในการใช้ ความรู้เพื่อการจัดกลุ่ม จัดลำดับ จัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีหลักการหรือหลักเกณฑ์ ด้านที่ 3 การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (error analysis) คือ ความสามารถในการระบุข้อผิดพลาดหรือความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ โดยโยง ความสัมพันธ์สู่การสรุปอย่างสมเหตุสมผล ด้านที่ 4 การสรุปหลักการ (generalizing) คือ ความสามารถในการ

การนำความรู้เดิมเป็นข้อมูลเพื่อไปสู่ความรู้หรือหลักการใหม่ ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและถูกต้อง และด้านที่ 5 การนำไปใช้ (specifying) คือ ความสามารถในการนำความรู้ หรือหลักการไปใช้เพื่อทำนายสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตได้เป็นการประยุกต์ความรู้ใหม่ จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำแนวคิดทั้ง 5 ด้านนี้มาใช้ฝึกความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสนใจจะบูรณาการกับการสอนเรื่องสุภาษิตและสำนวนไทย เนื่องจากการใช้สุภาษิตและสำนวนไทยให้ถูกต้องตามความหมายนั้น ผู้ใช้ต้องมีความสามารถ 5 ด้านคือ 1) ต้องจำแนกได้ว่า ข้อความใดเป็นสุภาษิตหรือสำนวน 2) สุภาษิตหรือสำนวนนั้นมีความหมายอย่างไร และควรใช้ในบริบทใด 3) อธิบายได้ว่าเพราะเหตุใดจึงใช้สุภาษิตและสำนวนในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และหากใช้ สำนวนผิดจะเกิดผลต่อการใช้ภาษาอย่างไร 4) สรุปได้ว่าหลักการสังเกตสุภาษิตและสำนวนไทยมีประการ ไต่บ้าง 5) สามารถใช้สุภาษิตสำนวนไทยได้ถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน

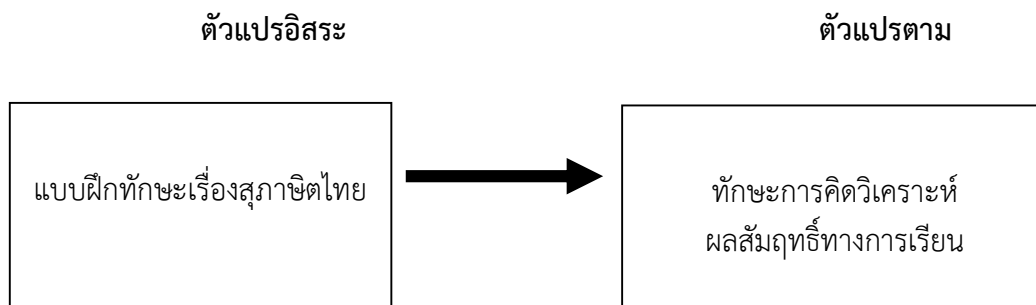
ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้วิธีบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับสุภาษิตไทย จำนวน 60 สุภาษิต โดยใช้ทฤษฎีการคิดวิเคราะห์ของมาร์ซาโน (Marzano, 2001, p. 38-45,58) ไว้ในแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่องสุภาษิตไทย ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักเรียนแต่ละคนได้ทำกิจกรรมวิเคราะห์คำและความหมายรวมทั้งสามารถสังเคราะห์ประโยชน์จากการนำสุภาษิตไทยไปประยุกต์ใช้พัฒนาตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้อย่างลึกซึ้ง สามารถจับใจความสำคัญแยกแยะข้อเท็จจริงจากความคิดเห็น และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับสิ่งที่เคยเรียนรู้ทักษะนี้ช่วยให้นักเรียนตัดสินใจได้ดีขึ้น เพราะสามารถเปรียบเทียบทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียและเลือกสิ่งที่เหมาะสมที่สุด จากการพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยให้แก่ นักเรียนโรงเรียนหนองนาแซงวิทยาได้ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เรื่องสุภาษิต สำนวนไทย เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา โดยใช้แบบฝึกทักษะที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano, 2001, p. 38-45,58) เพื่อตอบคำถามวิจัยว่า นักเรียนที่ได้รับการทดสอบด้วย แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์เรื่องสุภาษิตไทยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ

กรอบแนวคิด

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยาจำนวน 17 คน ที่ได้รับการทดสอบด้วยแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยสามารถพัฒนาการคิดวิเคราะห์โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ 70/70

นิตยาคัพทเจพา

สุภาจิตไทย หมายถึง ถ้อยคำกล่าวที่ดั่งลม เป็นถ้อยคำสั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้ง มีคติสอนใจ
สุภาจิตเป็นคำที่คนไทยคุ้นหูกันมาช้านานอาจกล่าวได้ว่าแทบทั้งตลอดชีวิตเลยก็ว่าได้ โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกจาก
หนังสือเรื่องสุภาจิตไทยของอุทัย ไชยณรงค์ (2543) จำนวน 60 สำนวน

การวิเคราะห์สุภาชิตไทย หมายถึง กระบวนการฝึกฝนความสามารถในการแยกแยะ วิเคราะห์ ตีความ ความหมายของสุภาชิตไทย โดยใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณ เพื่อเข้าใจเนื้อหา ความหมายเชิงลึก และ เจตนารมณ์ที่แฝงอยู่ในถ้อยคำของสุภาชิต และช่วยให้เข้าใจภูมิปัญญาไทยที่สะท้อนในสุภาชิต สามารถ นำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีเหตุผลได้อย่างเหมาะสม

แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทย หมายถึง ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและข้อคิดที่ได้จากสุภาษิตไทย โดยผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยเลือกใช้ทฤษฎีของ มาร์ซาโน (Marzano, 2001, p. 38-45,58) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้สุภาษิตในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

การทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ของมาร์ซาโน (Marzano's Taxonomy)

โรเบิร์ต มาร์ซาโน (Robert Marzano) นักวิจัยทางการศึกษาได้พัฒนาข้อจำกัดของวัตถุประสงค์ของบลูมที่ได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลาย รูปแบบทักษะ การคิดจะผนวกกับปัจจัยต่าง ๆ มากขึ้น ส่งผลกับการคิดของผู้เรียน Marzano (2001, p. 30-58) อธิบายว่ารูปแบบพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ระบบ ได้แก่ ระบบแห่งตนหรือระบบตนเอง (self - system) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับความสำคัญของความรู้ ประสิทธิภาพ และความรู้สึกที่เกี่ยวพันกับความรู้ ระบบบูรณาการหรือระบบอภิปัญญา (metacognitive system) เป็นการมีเป้าหมายการเรียนรู้ มีการนำความรู้ไปใช้ด้วยความชัดเจนและถูกต้อง ระบบสติปัญญาหรือระบบความรู้ (cognitive system) ประกอบด้วยการใช้ความรู้โดยการทบทวน

ทวนซ้ำ การนำไปปฏิบัติ ความเข้าใจในความรู้การสังเคราะห์หรือเลือกใช้ความรู้ การวิเคราะห์โดยสามารถจับคู่ความสัมพันธ์แยกแยะเป็นหมวดหมู่ หรือวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การกำหนดกฎเกณฑ์ทั่วไปและเฉพาะเจาะจง

ตามแนวคิดของมาร์ซาโน (Marzano, 2001, p. 38-58) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ ซับซ้อนมากกว่าความเข้าใจ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เหตุผล คิดอย่างลึกซึ้งและหลากหลาย มีการคิดโดยพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วนและต้องมีเหตุผล สามารถระบุความเหมือนหรือความแตกต่างอย่างมีหลักการ สามารถจัดลำดับจัดหมวดหมู่ หรือจัดประเภทของความรู้ของสิ่งต่างๆ ระบุเหตุผลของการเกิดข้อผิดพลาดของข้อมูล สามารถตีความหรือบอกหลักเกณฑ์พื้นฐานของความรู้ ระบุ เจาะจง หรือสรุปอย่างมีเหตุผล จนสามารถเกิดเป็นความรู้ใหม่ได้และนำหลักการเพื่อประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่โดยใช้พื้นฐานของความรู้ การคิดวิเคราะห์จะประกอบด้วยความสามารถ 5 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 การจัดจำแนกเปรียบเทียบ (Matching) คือ ความสามารถในการสังเกตและจำแนกแยกแยะรายละเอียดของสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ที่เหมือนหรือแตกต่าง กันออกเป็นส่วน ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์และเข้าใจง่าย แล้วเปรียบเทียบ ระบุยกตัวอย่าง ระบุลักษณะความเหมือนความต่าง และจัดกลุ่มของสิ่งต่างๆ หรือเหตุการณ์ได้ โดยเริ่มจากระดับ ง่ายแบบนามธรรมไปสู่ขั้นซับซ้อนที่เป็นนามธรรม

ด้านที่ 2 การจัดกลุ่ม (classification) คือ ความสามารถในการใช้ ความรู้เพื่อการจัดกลุ่ม จัดลำดับจัดประเภทของสิ่งต่างๆ โดยใช้คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งนั้น ๆ อย่างมีหลักการหรือหลักเกณฑ์

ด้านที่ 3 การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด (Error analysis) คือ ความสามารถในการระบุข้อผิดพลาดหรือความสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ โดยโยงความสัมพันธ์สู่การสรุปอย่างสมเหตุสมผล ระบุสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ การใช้ความรู้เดิมผสมผสานกับความรู้ใหม่ไปสู่การสรุปและยกตัวอย่างประกอบได้อย่างมีเหตุผลจากความรู้ที่มีอยู่เดิม มีข้อมูลหรือหลักฐานในการสนับสนุนจนพิจารณาได้ว่าเป็นจริง

ด้านที่ 4 การสรุปหลักการ (generalizing) คือ ความสามารถในการ นำความรู้เดิมเป็นข้อมูลเพื่อไปสู่ความรู้หรือหลักการใหม่ ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน โดยสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและถูกต้องโดยใช้การให้เหตุผล

ด้านที่ 5 การนำไปใช้ (Specifying) คือ ความสามารถนำความรู้ หรือหลักการไปใช้เพื่อการทำนายสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ในอนาคตได้อย่างเจาะจง มีความรู้ เข้าใจเหตุการณ์ ระบุรายละเอียดในเหตุการณ์นั้น ๆ และบอกสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้เป็นการประยุกต์ความรู้ใหม่จากหลักการเดิมที่มีอยู่ คาดเดา ทำนายสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รู้ว่าอะไรจริงหรือไม่จริง สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

ความหมายของแบบฝึกทักษะ ดวงมณี กันทะยอม (2551, หน้า 26) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึงเครื่องมือที่ใช้ฝึกทักษะเพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงและทำซ้ำ ๆ อย่างต่อเนื่องเป็นการเสริมให้เกิดทักษะที่ถูกต้องและเป็นส่วนที่เพิ่มหรือเสริมจากบทเรียน ช่วยฝึกทักษะการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ วรสุดา บุญยไวโรจน์ (2536) กล่าวว่า แบบฝึกหัดเป็นสื่อการสอนที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจ ฝึกฝนจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง และเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นอกจากนั้นแบบฝึกหัดยังเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ครูทราบว่าผู้เรียนหรือผู้ใช้แบบฝึกหัดมีความรู้ความเข้าใจใน

บทเรียนและสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้มากนักน้อยเพียงใด ผู้เรียนมีจุดเด่นที่ควร ส่งเสริมหรือจุดด้อย ที่ควรปรับปรุง แก้ไขตรงไหน อย่างไร แบบฝึกหัดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูทุกคนใช้ในการตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาทักษะของนักเรียนในวิชาต่าง ๆ

ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี หยาดนภา ยัพราษณ์ (2552, หน้า 33) กล่าวว่า ลักษณะของแบบฝึก ทักษะที่ดีควรมีความหลากหลายรูปแบบ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย และต้องมีลักษณะที่เร้า ชักจูง ลูงใจ ได้ ให้คิด พิจารณาได้ศึกษาค้นคว้าจนเกิดความรู้ ความเข้าใจทักษะ แบบฝึกควรมีภาพดึงดูดความสนใจเหมาะกับ วัยของผู้เรียนตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีคำสั่งและคำชี้แจงชัดเจนเข้าใจง่าย มีตัวอย่างประกอบ เนื้อหา พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไป แบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่องสุภาษิตไทยที่นำมาใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่ออกแบบมาเพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ผ่านการศึกษาและตีความ ความหมายของสุภาษิตไทยแต่ละสุภาษิต นักเรียนจะได้วิเคราะห์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสุภาษิตนั้น ๆ เพื่อ ค้นหาข้อคิดและแนวทางการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยนี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ และการใช้ภาษาไทยอย่างเข้าใจลึกซึ้ง รวมทั้งปลูกฝังคุณค่าทางวัฒนธรรมและจริยธรรมในตัวผู้เรียน

แนวคิดเกี่ยวกับสุภาษิตไทย

สุภาษิต หมายถึง คำพูดหรือถ้อยคำที่เป็นคติสอนใจที่สั้น ๆ แต่มีความหมายลึกซึ้ง โดยมักจะกล่าวถึง ความจริงหรือสัจธรรม ซึ่งช่วยสอนให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม และยังเป็นคำที่สามารถนำไปใช้ได้ทุกยุค ทุกสมัย ประเภทของสุภาษิตไทย ผู้วิจัยได้จัดทำประเภทของสุภาษิตไทยออกเป็น 15 ประเภท ได้แก่

- หมวดที่ 1 ครอบครวั
- หมวดที่ 2 การศึกษาอบรม
- หมวดที่ 3 ความรักและการครองเรือน
- หมวดที่ 4 การทำมาหากิน
- หมวดที่ 5 เศรษฐกิจและการปกครอง
- หมวดที่ 6 ตน
- หมวดที่ 7 สังคม สมาคม
- หมวดที่ 8 วาจา
- หมวดที่ 9 เกียรติยศ ชื่อเสียง
- หมวดที่ 10 การปกครอง
- หมวดที่ 11 ศีลธรรม วัฒนธรรม
- หมวดที่ 12 บ้านเกิดเมืองนอน
- หมวดที่ 13 เวรกรรม
- หมวดที่ 14 ความไม่ประมาท
- หมวดที่ 15 สุภาษิตส่วนรวม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกสุภาษิตไทย จากหนังสือสุภาษิตไทยของ อุทัย ไชยนนท์ (2543) เพื่อใช้ เป็นเนื้อหาสำคัญในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์ด้วยแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทย มีสุภาษิตไทย จำนวน 60 สำนวน ดังนี้

กินบนเรือนอย่าซัดหลังคา
 กินเพื่ออยู่ มิใช่อยู่เพื่อกิน
 กินอยู่กับปาก อยากอยู่กับท้อง
 กำซัดดีกว่ากำตด
 เกลือเป็นหนอน
 ไก่งามเพราะชน คนงามเพราะแต่ง
 ขว้างงูให้พ้นคอ
 เข้าตามตรอกออกตามประตู
 เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม
 เข้าหูซ้ายอย่าให้ทะลุขวา
 เขียนด้วยมืออย่าลบด้วยเท้า
 คนดีมีคัม
 คนดีตกน้ำไม่ไหลตกไฟไม่ไหม้
 คนเดียวหัวหาย สองคนเพื่อนตาย สามคนแสนดี
 คบคนพาลพาลพาไปหาผิด คบบัณฑิตบัณฑิตพาไปหาผล
 ความรักทำให้ตาบอด
 ควายขวิดอย่าขวาง
 คับที่อยู่ได้ คับใจอยู่ยาก
 งานหลวงอย่าให้ขาด งานราษฎร์อย่าให้เสีย
 เจียมเนื้อเจียมตัว
 ใจเขาใจเรา
 ฉลาดแต่อย่าขาดเฉลียว
 ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม
 ช้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปัดไม่มิด
 ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน
 ดูช้างให้ดูหาง ดูนางให้ดูแม่
 น้ำขึ้นให้รีบตัก
 น้ำขุ่นไว้น้ำใสไว้นอก
 น้ำเชี่ยวอย่าขวางเรือ
 อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูตาย ปั่นวัวปั่นควายให้ลูกท่านเล่น

น้ำมาปลากินมด น้ำลดมดกินปลา
 ปลาหมอตายเพราะปาก
 ปากเป็นเอก เลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี
 ผิดเป็นครู
 พุดดีเป็นศรีแก่ตัว
 พุดไปสองไพเบี้ย นิ่งเสียตำลึงทอง
 เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก
 แพ้เป็นพระ ชนะเป็นมาร
 มีควนย่อมมีไฟ
 มีเงินเขานับว่าน้อง มีทองเขานับว่าพี่
 มือไม่พายอย่าเอาเท้าราน้ำ
 ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก
 รักดีห้ามจั่ว รักชั่วห้ามเสา
 รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี
 ลางเนื้อชอบลางยา
 ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น
 หนามยอกเอาหนามบ่ง
 หน้าต่างมีหู ประตูมีตา
 หมองตายเพราะงู
 หมากัดอย่ากัดตอบ
 หม่าเห่าไม่กัด
 หวานเป็นลม ขมเป็นยา
 ให้ทุกข์แก่ท่าน ทุกข์นั้นถึงตัว
 อย่าตีตนก่อนไข้
 อย่าเลือกที่รักมักที่ชัง
 อย่าหาเลือดกับปู
 อย่าเหยียบเรือสองแคม
 เอาทองไปลูกระเบียง
 อย่าเอาปลาออกไปฝากแมว
 อย่าเอาไม้ซีกไปจัดไม้ซุง

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า แนวคิดของมาร์ซาโนให้ความสำคัญกับกระบวนการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะที่แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ส่วนสุภาจิตไทยเป็นแหล่งองค์ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนใช้เหตุผลในการตีความและเชื่อมโยงกับชีวิตจริง การสังเคราะห์แนวคิดทั้ง 3 ด้านนี้ จึง

สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยสามารถส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นรูปธรรม และงานวิจัยนี้ได้ต่อยอดองค์ความรู้ดังกล่าวโดยนำแนวคิดเชิงทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบฝึกที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา ตำบลหนองนาแซง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งมีจำนวน 17 คน คัดเลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสุภาษิตไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา โดยมีเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 1) แบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทย จำนวน 3 ชุด
- 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามสาระที่ 4 หลักภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และศึกษาวิธีการสร้างแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยจากหนังสือและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะ

2) สร้างแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทย เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 3 ชุด ชุดละ 15 ข้อ นำแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.91 เท่ากับ จากนั้นนำซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตาโดน (คุรุประชาสามัคคี) นำแบบฝึกทักษะเรื่องสุภาษิตไทยที่ผ่านการทดลองและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา มีนักเรียนจำนวน 17 คน

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 1 ชุด ชุดละ 20 ข้อ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่า 0.91 เท่ากับ นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนไปทดลองใช้ (try out) ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านตาโดน (คุรุประชาสามัคคี) จำนวน 15 คน นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องสุภาษิตไทยเพื่อพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ ที่ผ่านการตรวจสอบหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.50 – 0.83 จัดพิมพ์

แบบทดสอบฉบับจริงเพื่อนำไปใช้ในการทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา จำนวน 17 คน นำผลการทดสอบของกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับคะแนนของ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วย T-test dependent Samples

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1) ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน โดยนำแบบทดสอบก่อนเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา ตำบลหนองนาแซง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

2) ดำเนินการพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์ให้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา โดยใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทย ซึ่งพัฒนาตามแนวคิดเทคนิคของมาร์ซาโน (Marzano's Taxonomy)

3) ดำเนินการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลัง โดยนำแบบทดสอบก่อนเรียนไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา ตำบลหนองนาแซง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

4) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ t-test (dependent Sample)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ดังนี้

1) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้สูตร IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 65)

2) หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบฝึกทักษะแต่ละข้อโดยใช้วิธีแบบอิงกลุ่ม

3) หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. ของคะแนนที่ได้จากการทำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

4) การเปรียบเทียบคะแนนแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test(dependent Sample)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ดังนี้

1) ด้านผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทย ผู้วิจัยพบว่า ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดีขึ้น และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามลำดับ สามารถดูได้จากค่าเฉลี่ยของแบบฝึกทักษะ ชุดที่ 1 ชุดที่ 2 และชุดที่ 3 ดังนี้ แบบฝึกทักษะชุดที่ 3 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 85.50 และแบบฝึกทักษะชุดที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.40 แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 70.20 มีคะแนนแสดงผลค่าประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาษิตไทย (E_1) คิดเป็นร้อยละ 75.70 และมีคะแนนประสิทธิภาพของ

กระบวนการคิด (E_2) คิดเป็นร้อยละ 79.90 ดังนั้น ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาชิตไทยมีประสิทธิภาพ 75.70/79.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 70/70

ตาราง 1 แสดงผลค่าประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาชิตไทย

ประสิทธิภาพ	ร้อยละคะแนนเฉลี่ยของแบบฝึกทักษะแต่ละชุด			ร้อยละคะแนนเฉลี่ยรวม	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (x)	ความหมาย
	ชุดที่ 1	ชุดที่ 2	ชุดที่ 3			
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ ของแบบฝึกฯ	70.20	71.40	85.50	75.70	3.47	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ ของแบบฝึกฯ	74.50	75.90	89.30	79.90	2.13	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
E1/E2	75.70/79.90					มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์

2) ด้านผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เรื่อง สุภาชิตไทยก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 1 ชุด จำนวน 20 ข้อ

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยพบว่าแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 46.50 และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 77.94

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการวิเคราะห์เรื่อง สุภาชิตไทย ก่อนเรียนและหลังเรียน

ผลการทดสอบ	จำนวน (N)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	T-test	Sig
ก่อนเรียน	17	46.50	9.30	4.33	29.72	0.000
หลังเรียน	17	77.94	15.60	1.60		

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง สุภาชิตไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ศึกษาการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาชิตไทย ผู้วิจัยได้หาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 และค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 พบว่า ผลการประเมินค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E_1 คิดเป็นร้อยละจากการตอบแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาชิตไทย เท่ากับร้อยละ

75.70 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 34.05 สอดคล้องกับ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง และคณะ (2567, หน้า 32) พบว่า 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 83.30/74.29 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบเกมเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจหลังการเรียนโดยใช้เกมเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=2.66$, $\sigma=0.23$) ค่าประสิทธิภาพรองลงมา คือ ผลการประเมินค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ E_2 คิดเป็นร้อยละจากการตอบแบบฝึกทักษะเรื่อง สุภาจิตไทย เท่ากับ ร้อยละ 77.94 ค่าเฉลี่ย $\bar{x}$ 15.60 สอดคล้องกับ ชุฟเพียน กาแต, มุฮัมหมัด เนสแล (2567, หน้า 24-34) พบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ QSCCS มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70=80.83/82.50 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 = 83.603) ผลของการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจากค่าเฉลี่ยอยู่ที่ (24.80 > 17.40) ซึ่งมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ 0.054) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.26)

2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา มีความสามารถในการทำแบบทดสอบ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สุภาจิตไทย โดยมีค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียน คือ 46.50 สอดคล้องกับ สุนทราภรณ์ อินอ่อน (2567, หน้า 87) กล่าวว่า ผลการศึกษาพบว่าการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สำนวน คำพังเพย สุภาจิต ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สื่อเกมการศึกษา บอร์ดเกมผจญภัยรู้จำคำสำนวน ก่อนและหลังการเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อสื่อเกมการศึกษา บอร์ดเกมผจญภัยรู้จำคำสำนวน หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง สำนวน คำพังเพย สุภาจิต อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียน คือ 77.94 สอดคล้องกับ เจตนา บุรีรัตน์ (2560, หน้า 233-239) อภิปรายผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้แบบฝึกทักษะนั้นเป็น วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ประกอบด้วย สมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกันโดยแต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยมีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง สุภาจิตไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหนองนาแซงวิทยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ครูผู้สอนสามารถนำผลการจัดการเรียนรู้จากงานวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ครูผู้สอนควรศึกษาการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ โดยนำมาประยุกต์ใช้กับแบบฝึกทักษะสุขภาพจิตไทย เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถนำแบบฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์สุขภาพจิตไทยไปใช้กับผู้เรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ว่ามีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นหรือไม่

3. ผลการจัดการเรียนรู้จากงานวิจัยนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการสอนและแบบฝึกทักษะเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนในบริบทที่หลากหลายมากขึ้น

4. นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ได้จากแบบฝึกทักษะเรื่องสุขภาพจิตไทยไปใช้ต่อยอดในการเรียน รวมทั้งสามารถนำแนวคิดจากสุขภาพจิตไทยมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาและตัดสินใจในชีวิตได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามหลักการ และมีความเป็นเหตุเป็นผล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เจตนา บุรีรัตน์. (2562). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 7(28), สืบค้น ธันวาคม 25, 2567, จาก <https://jeal.snru.ac.th/ArticleView?ArticleID=672>
- ชมพูนุท เมฆเมืองทอง และคณะ. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยเรื่องสำนวนไทยด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้เกมเป็นฐานร่วมกับแบบฝึกทักษะสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 2567 8 (2), สืบค้นเมษายน 20, 2568, จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/socrmu/article/view>
- ซูฟเฟียน กาเต. (2567). การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้กระบวนการ QSCCS รายวิชาอัลหะดีษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 15 (1), สืบค้น เมษายน 20, 2568, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JOIS/article/view/274092>
- ดวงมณี กันทะยอม. (2551). *การใช้แบบฝึกการคิดสร้างสรรค์ในการสอนเขียนความเรียงเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนพาณิชย์การเชียงใหม่*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต] สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรีดาวรรณ อ่อนนางไย. (2555). *การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต] สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรสุดา บุญไวยโรจน์. (2536). *การพัฒนาทักษะทางภาษาไทยในระดับประถมศึกษา เรื่องน่ารู้สำหรับครูคณิตศาสตร์*. *วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี*, 17(2), สืบค้น ธันวาคม 28, 2567, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/SPUCJ/article/view/248784>
- สุนทรภรณ์ อินอ่อน. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ เรื่องสำนวน คำพังเพย สุภาษิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้สื่อเกมการศึกษา บอร์ดเกมผจญภัยรู้จำ คำสำนวน. *วารสารศึกษาศาสตร์วิทยาลัยนครราชสีมา*. 3(2), สืบค้น เมษายน 23, 2568, จาก <https://so08.tci-thaijo.org/index.php/edunmcj/article/view/3861>
- หยาดนภา ยัพราษณ์. (2552). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต] สาขาหลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุทัย ไชยพันธ์. (2543). *สุภาษิตไทย*. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- Marzano, Robert J. (2001). *Designing A New Taxonomy of Educational Objectives*. California: Corwin Press.